

pCt. Hvad er Meningen med disse 10 og 5 pCt.? Meningen er naturligvis, at en Sparekasse, der kommer i Pengeforlegenhed — man tænker sig vel navnlig, at det kan ske i en Termin —, skal kunne gribe til disse let realisable Midler for at skaffe Penge, men der vil dog altid være den ubehagelige Omstændighed derved, at naar den mangler Penge, vil Kursen paa disse Værdipapirer være lav, og at tvinge Sparekassen til at realisere paa dette Tidspunkt vil som Følge deraf betyde et reelt Tab for den, og derfor er Bestemmelsen tvivlsom. De kunde laane paa disse Papirer, siger man, — det er egentlig kun Hensigten, at de skal have et Aktiv, som de let kan indlægge som Sikkerhed for et Haandpantlaan —, men de har sædvanligvis første Prioritets Panteobligationer, som nok kunde tjene i dette Øjemed. Men, som sagt, som Bestemmelsen er affattet, vil den neppe være generende, og jeg kan derfor nok finde mig i den.

Noget anderledes forholder det sig med en Bestemmelse i samme Paragraf, næstsidsste Stykke: „Laan imod Selvskyldnerkaution maa i Sparekasser, hvor Sparerens Tilgodehavende er 100,000 Kr. eller derover, ikke overstige Halvdelen af Sparerens Tilgodehavende“. Denne Bestemmelse vil utvivlsomt virke generende overfor en Del Sparekasser. Overfor de store Millionsparekasser har den ganske vist ingen praktisk Betydning, men der er en Række smaa Pengeinstitutter rundt omkring i Landet, hvis væsentligste Udlaansform er Kautionslaan. Hvis man endelig vilde sætte en Grænse, vilde jeg have fundet det mere formaalstjenligt, om man havde truffet den Bestemmelse, at disse smaa Pengeinstitutter ikke maa have over Halvdelen anbragt i Prioritetslaan, thi Sagen er, at Begrænsningen af Kautionslaan vil indskrænke Sparekassernes Bevægelsesfrihed og vil virke hemmende med Hensyn til det Formaal, de egentlig virker for. Alene af den Grund, at en saadan Sparekasse maa administrere meget billigt, maa den udlaane det meste af sine Midler mod Kautionslaan for dog at faa saa megen Forskel i Ud- og Indlaansrente, at Administrationsudgifterne kan fremkomme. I og for sig har jeg altsaa ikke noget imod Bestemmelsen for de store Sparekassers Vedkommende, men jeg vil henstille, at Grænsen 100,000 Kr. forhøjes noget, thi jeg tror, at Bestemmelsen vil virke generende for de smaa Sparekasser. Nu kan man fremsætte saa mange Beklagelser, man vil, over Tidens Tilbøjelighed

til at laane, men Forholdet er jo, at en Opgangstid altid kendetegnes bl. a. ved en Forøgelse af Gælden, hvorimod man, naar Nedgangstiden kommer, skal til at betale sin Gæld, og dette — skal vi sige mindre heldige — Udslag af Tiden bekæmpes ikke ved, at man gør det besværligere for Folk at faa de fornødne Driftslaan eller gør disse dyrere. Baade af den ene og den anden Grund finder jeg, at denne Bestemmelse netop med denne Begrænsning er uheldig. Kommissionen havde vedrørende dette Punkt et andet Forslag, der synes mig meget mere formaalstjenligt, nemlig det, at Kautionslaan skulde være tilbagebetalt i Løbet af 10 Aar. Nu betragter jeg det i og for sig som en Selvfølge, at en Sparekasse i sin egen Interesse vil fastslaa, at Kautionslaan skal være tilbagebetalt i Løbet af 10 Aar, men hvis den skulde være tilbøjelig til at glemme det, vil det for Sagens Skyld ikke være af Vejen, at det bliver paalagt den i Henshold til Loven. Det er nødvendigt, at Folk lærer, at naar de stifter Gæld som Driftslaan, er det et Laan af en midlertidig Karakter, som de maa være i Stand til at tilbagebetale indenfor et kortere Tidsrum. Hvis Laanet bliver permanent, er det fuldkommen forfejlet, og saa vil det blive i høj Grad til Skade for Laantageren.

Landstinget har i § 18 foretaget den Ændring, som jeg er meget veltilfreds med, at Bestemmelsen om, at de ikendte Bøder ikke maa udredes af Sparekassen, udgaar. Jeg synes, der var noget tendentiøst i, at dette stod i Sparekasselovforslaget, medens noget tilsvarende ikke stod i Banklovforslaget.

Dette er de Bemærkninger, jeg har at gøre om Lovforslaget. Jeg anbefaler det til velvillig Behandling her i Tinget.

Andreasen: Det Lovforslag, der foreligger her vedrørende Landets Sparekasser, kan det Parti, jeg tilhører, give sin Stemme, men jeg ønsker ligesom med Hensyn til det Lovforslag om vort Bankvæsen, vi forleden Dag havde til Forhandling, at udtale, at vi langt fra er tilfredse med det Resultat, der er kommet ud af de mange Overvejelser baade med Hensyn til Ordningen af vort Sparekassévæsen og af vort Bankvæsen. Jeg har naturligvis den Hovedanke mod det foreliggende Lovforslag, at det ikke skaber den Betryggelse for Sparerne, for dem, der med nogen Grund kan forlange, at naar de er flittige og sparsommelige — hvad det